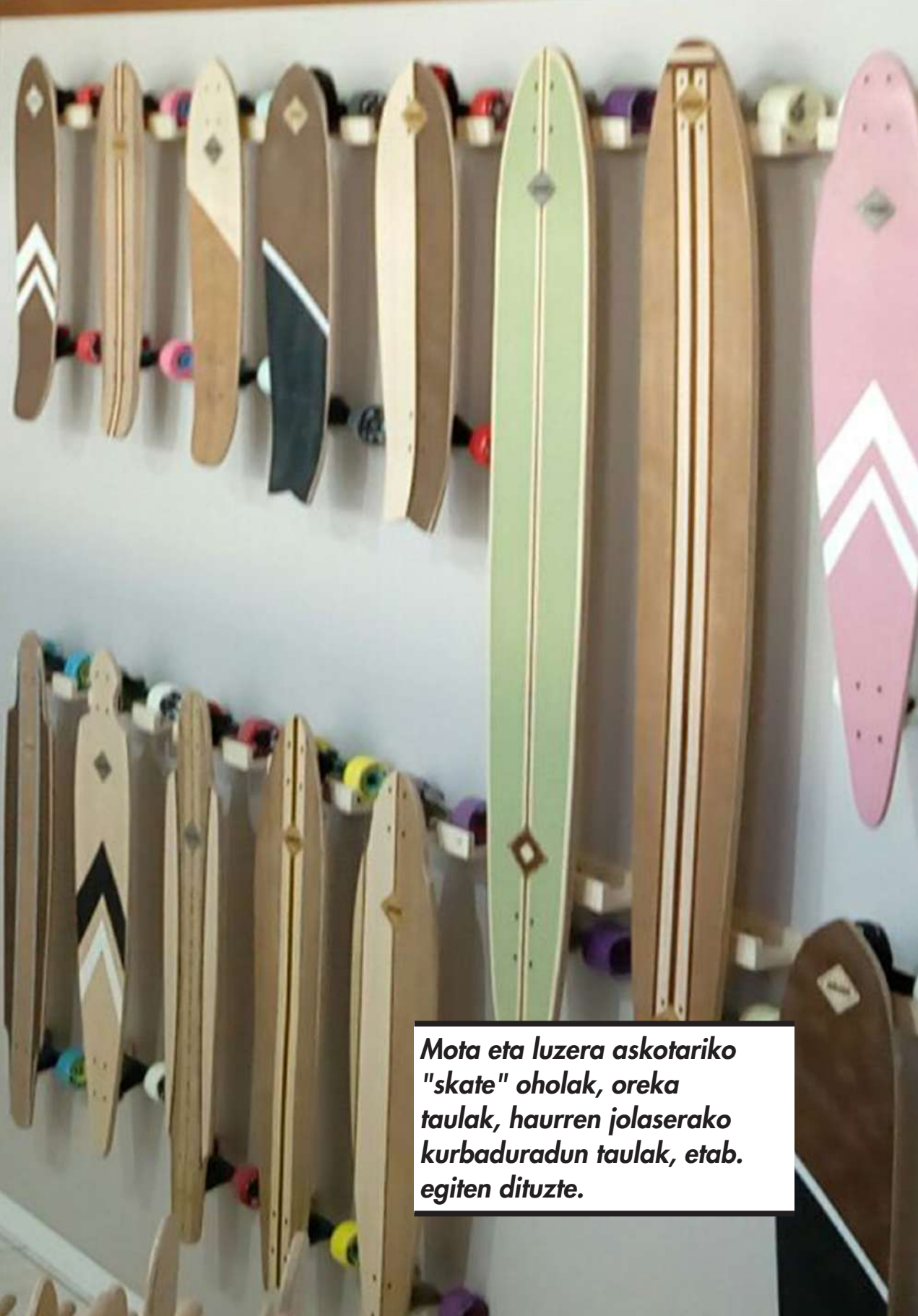

ARTZAPE

Getariarron Topagunea

OIER IRIBAR OLATU ERRALDOIEN GAINEAN
ABIAN, AMESTUTAKO OHOLAK

Mota eta luzera askotariko "skate" oholak, oreka taulak, haurren jolaserako kurbaduradun taulak, etab. egiten dituzte.

Testua KEPA IRIBAR
Argazkiak KEPA IRIBAR
JABI IRAIZOZ

Irristaketa kiroletako taulak

ABIAN DA AMETSA

Zer da Abian? Uretako zein lehorreko irristaketa kiroletako taula ezberdinak eta orekarekin loturiko tresnak egiten dituen proiektua. Baina definizio sinpleegia litzateke hau. Abian amets bat da, eta ametsa abian da.

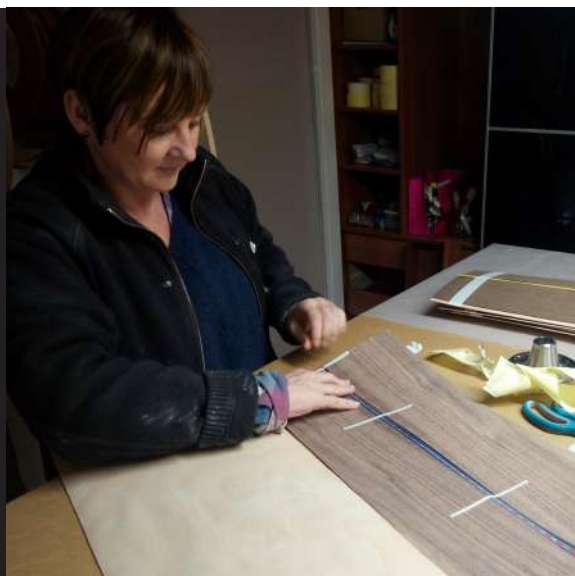
Jose Inazio Andeanori beti gustatu izan zaizkio eskulanak. Era guztietakoak egin ditu txikitatik. Orain zortzi bat urte surf ohol bat egitea bururatu zitzaion, baina berak ere ez zekien zer bide zabaldu behar zizkion erabaki hark: "Gaur egun zerbaite egin nahi duenak San Google dauka. Bilatuz gero, dena dago. Hantxe hasi nintzen begira, eta surfeko taula egin nuen, itxuraz *kuriouxua*, baina teknikoki...". Iñigo Herrero herritarri eman zion, eta uretan ez zuen emaitza onik eskaini, "ez zegoen tramankulu hura uretan dominatuko zuenik: gilak ez zeuzkan egoki jarrita, bolumenak ere ez...", gogoratzen du.

Surf ohol hobe bat egiteko informazio bila zebilela, irudi bitxia ikusi zuen: "Tipo bat uretan, olatuetan, eskuan sandalia moduko batekin. 'Zer da hau?', galdetu nion neure buruari". *Handplane* bat ikusi zuen lehen aldia izan zen hura. Olatuak hartzeko eskuan erabiltzen den taula txiki bat da: "Niretzat berria zen mundu horretan sakontzen ari nintzela, *Paulownia* izeneko egurra ezagutu nuen, eta nire ikuspegia aldatu zuen. Egur benetan berezia da uretarako: ikaragarri arina da, uretan ez da usteltzen, eta surfeko egurrezko oholak egiteko ezinbestekoa da; beste egur mota batzuk zurrinak diren moduan, *paulowniak* olatuetan beharrezkoa den okertasun edo *rockera* hartzen du".

Orain dela sei bat urte izan zen hori. Mota guztietako *handplane*ak egin zituen Andeanok, eta gustatu egin zitzaion, "erabat kateatu ninduen. Lantzeko erraza eta azkarra da, eta edertasuna segituan ikusten da. Lan polita. Gero marrazkiak egiten hasi nintzaion, pirografiatur, eta abar".

Orain dela pare bat urte, bere *handplane* sorta hartuta Salinasko (Asturias, Espainia) *longboard* jaialdi entzutetsura joan zen. Bertan lagun batekin zegoela, hark esan zion *longboard* bat egin behar ziola, *longboard skate* bat, metro eta erdikoa, Estatu Batuetan behin ikusi zuen baten modukoa. "Nik ez nuen sekula horrelako ezer egin, ez neukan arrastorik. Eskura neuzkan egurrekin egin nion ohol bat, hainbat proba eta hanka saritzeren ondoren. Gero, gainera, beste mundu bat zabaldu zitzaidan: ardatzak eta gurpilak, puf, hor nahi adina dago aukeratzeko", dio Andeanok. Lagunari eman zion aurreneko *longboard skate* hori, eta asko gustatu zitzaion. Hor bukatu zitekeen *skatearen* istorioa, baina ez, harra piztu zitzaion Andeanori, urte batzuk lehenago surf oholarekin gertatu moduan edo are indartsuago: harrapatu egin zuen mundu hark.

Horrela sortu da Abian. Etxeko garajea utzi eta Zarautzen lokal bat hartu dute, eta era antolatugago batean, mota eta luzera askotariko *skate* oholak, oreka taulak, haurren jolaserako kurbaduradun taulak, eta abar egiten hasi da. Eta ez da bakarrik ari, bere bikote Arri Altuna ere abentura honen partaide baita: "Ni Aretxabaletako baserri batekoa naiz, eta nire ogibidearekin zerikusirik ez izan arren, beti maitatu izan dut egurra, baina eskulan askorik ez dut egin. Jose Inaziok zirikatutau eta mundu honetara hurbildu nau; gustatu egin zait". Altunaren arloa Abianen barruan sorkuntzari loturikoa da, *skate* oholen kanpoko itxurari: egur ezberdinak uztauz, koloreak aukeratuz, etab. "Gehien gustatzen zaidana da sormena lantzen dela. Hasi aurretik sekula ez daukat

Altuna *skate* baten goaldea diseinatzen.

Andreano *skate* bat egiten.

idea argi bat egin behar dudaren inguruan, baina ekinez atera egiten da. Musika jarri, lasai lan egin, eta orduak joaten dira". Andreanok dioenez, "*skateak* ondo ibiltzea neure ardura da, baina politak baldin badira, Arriren meritua da hori".

Bakarrak dira Abian *skateak*: banan-banan eskuz eginak, egurrezkoak erabat, material toxikorik gabekoak, artisau eran eta modu jasangarrian. Eta maitasun handiz sortutakoak.

Skate oholaren goiko aldearekin hasten da prozesua, guk ikusten dugun eta gainean jarriko garen zatiarekin. Horren itxura egur ezberdinez eta marrakzi txikiz osatua dago. Honek 20 bat minutu eskatzen ditu, nahiz eta badagoen irudi bereziren bat. Altunaren esanetan, "bi ordu pasa nituen hau egiten". Behin hau amaituta, itsasgarria eman behar zaio; hamar bat minutuko lana da. *Skate* ohola osatuko duten egur kapa ezberdinak jartzen zaizkio ondoren, modelo eta tamainaren arabera gehiago edo gutxiago. Gero trokelean jartzen da, 4-5 ordu egon behar da bertan. Lantegiko hainbat tresna eta aparailu Jose Inazio berak propio sortu ditu *skate* oholak egiteko. Trokeletik aterata erabat itsatsi dadin 24 orduz lehortzen utzi behar zaio. Behin hori eginda, nahi den forma eman, fresagailu bidez alde guztiak leundu eta txukundu, eta amaitzeko, ez irristatzeko hondar berezi bat jartzen zaio gainean itsasgarriarekin. Emaitza: egurrezko *skate* dotorea, ondo ibiltzeaz gain itxura politekoa.

Surf edo *skate* ohol mundu honetan dabilena lehenik irristaketa kirol horiekin harremanen bat izandakoa da normalean, ia beti surflaria edo *skater*-a. Ez duzue, ordea, Andreano askotan ikusi Gaztetapeko petrilean olatuei begira edo *skate* batekin batera eta bestera. "Niri taulak egitea gustatzen zait, ikertzea, materialak ikustea, ez hainbeste erabiltzea. Etxea teilatutik eraikitzen hasi naiz; egin ondoren probatu ditut nik *handplane*ak, *skate*ak, edo taulak, ez nator mundu horretatik, baina bidean asko lagundu nauen jendea aurkitu dut. Gehiago esango dizut: surf edo *skate* ohol batean tente dabilenak horregatik ez dauka nik baino gehiago zertan jakin beharrik taula horren sorkuntzari buruz, horretarako gustatu eta ikertu egin behar da. Nik asko ikasi dut".

Etorkizuna

Martxan jarri den Abian zer izatea nahi luke? Nora iristea? "Hau ez da nire ogibidea, zaletasuna da. Denborarekin, Abian izena ondo egindakoarekin lotzea nahi nuke, jendeak pentsatzea 'Banaka eta mimoz egiten dituzte, eta nabaritu egiten da'. Noski, egindako inbertsioa berreskuratzea, eta batek daki, nire lana gustoko dudan arren, proiektu honek bizitzeko lain emango balu, ez nioke muzin egingo".

Paulownia, pinua, urkia, gaztainondoa... egurrez inguratuta eta hura laztanduz eta hari forma emanez orduak pasatzen dituzte Andreanok eta Altunak. Egurra ukitzea zori onarekin edo zortearekin lotu ohi dugu askotan. Ea egia den haien kasuan.

Andreano eta Altunak egindako longboardea.

Abianen tauletako bat.